

Richtlijnen

Tijdelijke Bouwwerken 2022

Richtlijnen voor bedrijfseisen ten aanzien van vergunningen, constructie, plaatsing en inrichting van **Tijdelijke Bouwwerken** op bedrijfsterreinen.

Deze richtlijnen zijn een handreiking voor bedrijven. Bevoegd gezag toetst aan de wettelijke kaders waaronder het vigerende bestemmingsplan en het Bouwbesluit.

Uitgave: Deltalinqs, 20 april 2022

Voor voorstellen tot aanpassing:

Postbus 54200
3008 JE Rotterdam
Tel: (010) 40 20 399
Fax: (010) 41 20 687
E-mail: info@deltalinqs.nl

Ondanks het feit dat er bij de samenstelling van deze richtlijnen grote zorgvuldigheid in acht genomen is, kan Deltalinqs onvolkomenheden niet geheel uitsluiten, wet- en regelgeving worden immers met regelmaat aangepast. Deltalinqs aanvaardt geen enkele verantwoordelijkheid voortvloeiend uit het gebruik van deze richtlijnen noch voor het toepassen van deze richtlijnen.

Uitgaven Deltalinqs Veiligheid & Security		Deltalinqs, 20 april 2022
	Beheerder: FK	Bladnummer 2 van 41

INHOUDSOPGAVE

INLEIDING	5
DEEL 1 - VERGUNNINGEN	7
1 DEFINITIES	7
1.1 Voorbeelden van tijdelijke bouwwerken:	7
1.2 Vergunningen en meldingen:	7
2 VERGUNNINGVRIJ EN VERGUNNINGPLICHTIG (MILIEU, BOUW EN GEBRUIK)	8
2.1.1 Bepaling vergunningvrij en vergunningplichtig	8
2.1.2 Figuur 1: stroomschema vergunningen	8
3 TOETS BESTEMMINGSPLANNEN – VEILIGE (VLUCHT-)RUIMTE	9
3.1 (beperkt) kwetsbare objecten	9
3.2 Uit de bestemmingsplannen Vondelingenplaat t/m Tweede Maasvlakte:	11
3.3 Toelichting op enkele artikelen:	11
3.4 Procesrisico's en preventieve maatregelen	13
3.4.1 Risico's	13
3.4.2 Preventieve maatregelen	13
3.4.3 Afstand tijdelijk bouwwerk tot de omgeving	14
3.4.4 Plaatsing tijdelijk bouwwerk - toestemming	14
3.4.5 Checklist handover	14
4 TOETS BESTEMMINGSPLANNEN – OVERIGE AANDACHTPUNTEN	14
4.1 Plasbrandscenario	14
4.2 Dijkbeschermingszone of Waterstaatsbeschermingszone	14
5 VERGUNNINGEN EN MELDINGEN	15
5.1 Indieningsvereisten algemeen	15
5.2 Bouwvergunning – omgevingsvergunning voor de activiteit bouwen	15
5.2.1 procedure	15
5.3 Gebruiksmelding – melding brandveilig gebruik	15
5.3.1 Procedure	15
5.4 Milieuvergunning – omgevingsvergunning voor de activiteit milieu of milieuneutrale wijziging	17
5.4.1 Procedure	17
5.5 Vergunning voor stikstofdepositie – Wet natuurbescherming	17
5.5.1 Procedure	17
5.6 Melding (asbest-)sloop	18
5.6.1 Procedure	18
5.7 Waterveding	18
5.8 APV-vergunning	18
5.9 Toestemming leidingeigenaren	18
5.10 Aanlegvergunning	20
5.11 Inritvergunning	20
5.12 Reclamevergunning	20
DEEL 2 – TECHNISCHE EISEN	21
1 EISEN BESTEMMINGSPLAN – (TIJDELIJKE) VLUCHTRUIMTE EN SCHERFWERENDHEID	21
2 EISEN BOUWBESLUIT	23
2.1 Samenhang richtlijnen tijdelijke bouwwerken en het Bouwbesluit	23
2.2 Technische voorschriften uit het oogpunt van veiligheid, zie ook hoofdstuk 2 Bouwbesluit	23
2.2.1 Fundering en onderlinge verankering units	23
2.2.2 Onderlinge afstanden	23
2.2.3 Plaatsingslocatie	24
2.2.4 Figuur 1, indeling ketenpark in 3 compartimenten	25

2.2.5	Figuur 2, voorbeeld 1; samenstel van tijdelijke bouwwerken in 1 compartiment	26
2.2.6	Figuur 3, voorbeeld 2; samenstel van tijdelijke bouwwerken in 1 compartiment met verdieping.....	27
2.2.7	Figuur 4, voorbeeld 3; samenstel van tijdelijke bouwwerken in 1 compartiment	28
2.2.8	Compartimenten	28
2.2.9	Gebruikte materialen.....	28
2.2.10	Eisen rookruimte bij tijdelijke bouwwerken	29
2.2.11	Vluchtwegen	30
2.3	Technische voorschriften uit het oogpunt van gezondheid, zie ook hoofdstuk 3 Bouwbesluit	31
2.4	Technische voorschriften uit het oogpunt van bruikbaarheid, zie ook hoofdstuk 4 Bouwbesluit	31
2.4.1	Toiletruimten	31
2.5	Technische voorschriften uit het oogpunt van energiezuinigheid en milieu, zie ook hfdstk 5 Bouwbesluit	31
2.6	Voorschriften inzake installaties, zie ook hoofdstuk 6 Bouwbesluit	31
2.6.1	Definitie tijdelijke elektrische installaties	31
2.6.2	Aanvraag tijdelijke elektrische installatie.....	31
2.6.3	Aanleg tijdelijke elektrische installatie.....	32
2.6.4	Eisen verwarmingselementen	32
2.6.5	Gas- of olie gestookte installaties	32
2.6.6	Aanleg en eisen tijdelijke drinkwatervoorziening	32
2.6.7	Toiletten en aansluiting op riolering	33
2.6.8	Brandmeld- en ontruimingsalarminstallaties	33
2.6.9	Terrein alarmering.....	33
2.6.10	Blusmiddelen - algemeen	33
2.6.11	Brandkranen (hydranten)	34
2.6.12	Brandblusapparaten.....	34
2.6.13	Slanghaspels	34
2.7	Voorschriften inzake het gebruik van bouwwerken, open erven en terreinen, zie ook hfdstk 7 Bouwbesluit	35
2.7.1	Opslag gevaarlijke stoffen.....	35
2.7.2	Open vuur of heet-werkvergunning.....	35
2.7.3	Vuilcontainers, opslag allerlei materialen.....	35
2.8	Bouw- en sloopwerkzaamheden, zie ook hoofdstuk 8 van het Bouwbesluit.....	35
3	BEDRIJFSFESTIVITEITEN.....	36
DEEL 3 – SLOT EN BIJLAGEN.....		38
1	CONCLUSIE.....	38
2	REDACTIECOMMISSIE	38
3	GERAADPLEEGDE LITERATUUR	38
	Bijlage 1 - Checklist handover tijdelijke bouwwerken.....	39
	Bijlage 2 – Overzicht scherfwerende folies	41

Inleiding

Voor u ligt de herziene uitgave van Deltalinqs' Richtlijnen voor Tijdelijke Bouwwerken 2021. Ten opzichte van de versie uit 2013 zijn veel wijzigingen en verbeteringen opgenomen. Daarnaast is in deze vernieuwde uitgave duidelijker het verschil tussen het wettelijk kader en deze richtlijn aangegeven.

Bevoegd gezag mag alleen toetsen aan het wettelijk kader zoals het bestemmingsplan en het Bouwbesluit. Deze richtlijnen bevatten slechts handvatten voor alle betrokkenen bij de realisatie van een tijdelijk bouwwerk en de daarbij meest voorkomende vragen.

Op bedrijfsterreinen wordt veelvuldig gebruik gemaakt van tijdelijke bouwwerken voor de organisatie van werkzaamheden voor nieuwbouw, voor onderhoud, reparatie of een "turn-around". Deze bouwwerken worden veelal gebruikt door aannemers en voor het tijdelijk onderbrengen van eigen werknemers.

De plaatsing van een tijdelijk bouwwerk op een bedrijfsterrein vraagt bijzondere aandacht. Dit vanwege de risicovollere omgeving vanwege brandbare en toxische stoffen die kunnen vrijkomen. Er bestaat dan het risico van brand, explosie of een toxische wolk. In deze richtlijnen wordt aangegeven hoe, met het oog op deze risico's, een tijdelijk bouwwerk geplaatst en gebruikt kan worden. Deze 'Richtlijnen Tijdelijke Bouwwerken 2021' vervangt alle voorgaande versies van de 'Richtlijnen Tijdelijke Accommodaties' die door Deltalinqs zijn uitgegeven.

Naast de reeds bekende technische- en veiligheidseisen in het Bouwbesluit, zijn er inmiddels ook technische eisen vastgelegd in de bestemmingsplannen inzake een veilige ruimte bij een calamiteit op het eigen terrein of bij een buurbedrijf. Daarnaast kan ook een plasbrandscenario meespelen indien er vlak langs het water wordt gebouwd. Deze eisen worden in deze richtlijn nader toegelicht.

Het is de intentie van de wetgever om het gebruik van tijdelijke bouwwerken te ontmoedigen. Zo zijn er steeds minder scholen met noodlokalen uit het vorige millennium. Met de dynamiek in de industrie is echter geen rekening gehouden.

Om de leesbaarheid te vergroten is deze richtlijn opgesplitst in twee delen. Deel 1 behandelt de benodigde vergunningen en in deel 2 bevat de technische eisen. Het is niet de bedoeling, en eigenlijk onmogelijk, om alle wet- en regelgeving te bundelen in een richtlijn als deze. Deltalinqs betracht voor de meest voorkomende vragen bij het plaatsen van tijdelijke bouwwerken een handreiking te geven. Voor (specifieke) vragen dient u te allen tijde uw adviseur te raadplegen.

Deze richtlijnen zijn besproken en gedeeld met bevoegd gezag. Bevoegd gezag neemt uitdrukkelijk geen verantwoordelijkheid voor de inhoud van deze richtlijnen.

Uit voorgaande mag duidelijk zijn dat er het nodige is veranderd. Met de komst van de Omgevingswet wordt niet verwacht dat de technische eisen veel zullen wijzigen. Bij de aankomende wetwijzigingen gaat het vooral om verschillende bij elkaar horende wetten te combineren en tot minder, maar wel uitgebreidere wetten te komen. Wanneer er in deze richtlijnen wordt verwezen naar bepaalde wetten, regelingen of normen wordt altijd bedoeld de laatst geldende wet of norm aangaande dat betreffende onderwerp.

Intussen gaan wij in de industrie natuurlijk gewoon door met onszelf verbeteren en om de werkplek van iedereen weer een stapje veiliger, gezonder en duurzamer te maken.

DEEL 1 - VERGUNNINGEN

1 Definities

1.1 Voorbeelden van tijdelijke bouwwerken:

- directie-, schaft-, klee-, toilet-, magazijn-, gereedschap-, tekening-, uitvoerders-, schuil- en stopwagens, respectievelijk –keten, -tenten en –containers, over het algemeen verplaatsbaar, al dan niet in meerdere bouwlagen uitgevoerd, rookkralen of -hokken, fietsenhokken;
- portocabins, units en romneyloodsen voor het uitvoeren van werkzaamheden of de opslag van materialen;
- tijdelijke ‘bunkers’ uit bijvoorbeeld ‘Legio-blocks’ of keerwanden voor de opslag van grond, zand, grind, etc.
- tenten, tribunes en podia voor bedrijfsfestiviteiten.

1.2 Vergunningen en meldingen:

Er zijn ‘wettelijke’ vergunningen die aangevraagd moeten worden bij het bevoegd gezag, zoals b.v. DCMR. Hierop kan bestuursrechtelijk worden gehandhaafd door een bouw- of milieuinspecteur van DCMR of de gemeente Rotterdam. Daarnaast kan het bedrijf een werkvergunning aanvragen om werkzaamheden in het tijdelijk bouwwerk onder voorwaarden toe te staan. De wettelijke eisen gaan vóór de eisen in een werkvergunning. Wanneer in deze richtlijnen over vergunningen wordt gesproken bedoelen wij in principe de wettelijke vergunningen.

Wet- en regelgeving (zie hoofdstuk 2 t/m 4 van deze richtlijnen):

- Wabo; Wet algemene bepalingen omgevingsrecht, wordt vervangen door de Omgevingswet.
- Mor; Regeling omgevingsrecht, hierin de indieningsvereisten voor een aanvraag vergunning of melding.
- Bouwbesluit, alle bouwwerken moeten hier aan voldoen, ook al zijn zij vergunningvrij.
- Bestemmingsplan, lokale wet- en regelgeving. Met de aankomende Omgevingswet wordt dit een Omgevingsplan genoemd en er komt meer ruimte voor het lokaal bevoegd gezag om eigen technische eisen daarin op te nemen.
- Omgevingsloket Online (OLO), dit is de landelijke voorziening voor het indienen van aanvragen voor vergunningen en meldingen.

Vergunningen en toestemmingen (zie hoofdstuk 5 van deze richtlijnen):

- bouwvergunning, formeel: omgevingsvergunning voor de activiteit bouwen.
- milieuvergunning, formeel: omgevingsvergunning voor de activiteit milieu.
- Vergunning milieuneutraal wijzigen, was vroeger de milieuneutrale melding.

De vergunningen voor bouw en milieu kunnen en moeten soms tegelijk met elkaar worden aangevraagd.

- Gebruiksmelding, formeel: melding brandveilig gebruik gebouwen.
- Vergunning voor stikstofdepositie.
- Watervergunning, formeel: omgevingsvergunning voor activiteiten in, op of rondom het water.
- Aanlegvergunning, voor het uitvoeren van werken nabij bijvoorbeeld hoogspanningstracés.
- APV (Algemene Plaatselijke Verordening) -vergunning, voor het gebruik maken of plaatsen op en/of nabij de openbare weg.
- Toestemming Havenbedrijf: voor het gebruik maken of plaatsen op en/of nabij de openbare weg.
- Toestemming leidingeigenaren of –beheerder voor het werken of bouwen op of nabij leidingstroken.
- (Asbest-)Sloopmelding, komt voor tijdelijke bouwwerken nauwelijks voor, echter er zijn enkele aandachtspunten, zie hiervoor hoofdstuk 5.
- Inritvergunning, voor elke inrit, permanent of tijdelijk benodigd.
- Reclamevergunning, soms benodigd voor het plaatsen van een bouwbord.

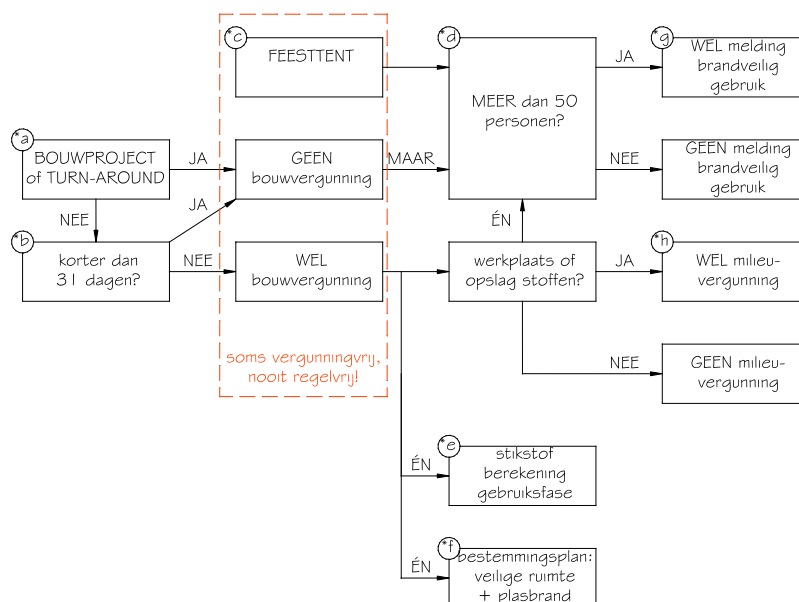
2 Vergunningvrij en Vergunningplichtig (milieu, bouw en gebruik)

Wanneer een tijdelijk bouwwerk vergunningvrij of vergunningplichtig is, is aangegeven in onderstaand stroomschema. In principe gelden deze stappen overigens ook voor permanente bouwwerken. De regels voor vergunningvrij bouwen zijn te vinden in de ministeriële regeling omgevingsrecht (Mor).

2.1.1 Bepaling vergunningvrij en vergunningplichtig

Bij de bepaling van vergunningvrij en vergunningplichtig ligt de grens bij het opstellen van een tijdelijk bouwwerk alléén voor een turn-around of bouwproject en het direct daarna verwijderen en bij het opstellen van een tijdelijk bouwwerk voor regulier onderhoud voor langere tijd. Het regulier onderhoud dat weliswaar ook wordt uitbesteed aan contractors valt formeel onder de reguliere bedrijfsvoering (alsof de inrichting zelf die werkzaamheden zou uitvoeren).

2.1.2 Figuur 1: stroomschema vergunningen

Toelichting op figuur 1

- Een bouwproject is een nieuwbouw- of verbouwproject, al dan niet met een bouwvergunning voor dat project. Een bouwproject betreft niet het regulier onderhouds- en schilderwerk.
- 31 dagen is de termijn om bijvoorbeeld kortstondig een keet neer te zetten als bijvoorbeeld de kantine wordt geschilderd of de toiletten verbouwd.
- Een feesttent, niet te verwarren met een kantine- of opslagtent, wordt meestal voor zeer korte tijd opgericht voor bijvoorbeeld de eerste paal of de openingsceremonie.
- Wanneer er op enig moment meer dan 50 personen in een bouwwerk aanwezig kunnen zijn (bijv. kantoor, kleedruimte of kantine) dient hiervoor een melding brandveilig gebruik te worden ingediend. Dit geldt ook indien er een beroep op gelijkwaardigheid wordt gedaan van hoofdstuk 6 of 7 van het Bouwbesluit.
- Voor elk bouwwerk waarvoor een vergunning nodig is, is een stikstofdepositieberekening voor de gebruiksfase noodzakelijk. Zie verderop in de tekst.
- Naast de toets aan het Bouwbesluit (sterkte, brandpreventie, vluchten, bouwfysica) is er in elk van de drie bestemmingsplannen van het haven industrieel complex een artikel opgenomen dat voorziet in maatregelen tegen een gaslek op eigen terrein of in de directe omgeving van de locatie. Zie verderop in de tekst.
- Een melding brandveilig gebruik moet worden ingediend via het OLO. Deze aanvraag kan niet tegelijk met een aanvraag bouwvergunning worden ingediend!

- h) Indien een 'tijdelijke' opslag voor gevaarlijke stoffen wordt opgericht of een werkplaats voor regulier onderhoud (ook door contractors), is deze niet alleen bouwvergunningplichtig, maar ook milieuvergunningplichtig. Deze beide vergunningen dienen in principe in één vergunningaanvraag te worden aangevraagd onder de Wabo. Met de komst van de omgevingswet zijn de aanvragen weer apart in te dienen. Het verdient de aanbeveling om bij (de revisie van) de milieuvergunning van de inrichting een 'ruimte' te reserveren voor de tijdelijke werkplaatsen en opslagplaatsen voor gevaarlijke stoffen.

3 Toets bestemmingsplannen – veilige (vlucht-)ruimte

3.1 (beperkt) kwetsbare objecten

De vigerende bestemmingsplannen voor de industriegebieden in Rotterdam vanaf de Waalhaven tot en met de Tweede Maasvlakte bevatten ieder een artikel inzake (beperkt) kwetsbare objecten. Dit artikel is van toepassing op zowel tijdelijke als permanente bouwwerken. Het artikel beoogt een verhoogd veiligheidsniveau te realiseren voor (tijdelijke) bouwwerken waarin zich voor langere periode mensen bevinden. Daarvoor is in de bestemmingsplannen een aantal technische eisen vastgelegd waaraan de bouwwerken moeten voldoen. Deze regels uit het bestemmingsplan staan weergegeven op de volgende bladzijde. Het komt er met name op neer dat er een veilige (tijdelijke) vluchtruimte bij een toxisch scenario wordt gerealiseerd en dat er scherfwerend glas of folie op de ramen wordt toegepast ingeval een explosie zich kan voordoen.

Deze artikelen in de bestemmingsplannen zijn alleen van toepassing op (tijdelijke) bouwwerken die vergunningplichtig zijn. Omdat bij een vergunningaanvraag wordt getoetst aan het bestemmingsplan worden vergunningplichtige bouwwerken dus ook getoetst aan hetgeen hieronder in het artikel is vermeld.

Daardoor ontstaat een verschil tussen vergunningsplichtige en vergunningsvrije bouwwerken. Tijdelijke bouwwerken in het kader van een Turn-around of bouwproject zijn vergunningvrij en worden daarom niet getoetst aan het bestemmingsplan. De tijdelijke bouwwerken voor de reguliere bedrijfsvoering zijn wel vergunningplichtig en moeten wel voldoen aan deze regels. Het wordt complex als een bedrijf besluit een tijdelijk bouwwerk na een turn-around te laten staan en deze te gebruiken in het kader van de reguliere bedrijfsvoering. Immers, dan moet het tijdelijk bouwwerk voldoen aan de regels uit het bestemmingsplan en mogelijk worden aangepast.

Het bedrijf, de inrichting, is verantwoordelijk voor alles wat er op haar terrein gebeurt, dus ook voor de tijdelijke bouwwerken van de vaste contractors op het terrein, die werkzaamheden verrichten in het kader van de reguliere bedrijfsvoering.

Op de volgende bladzijde als voorbeeld de regels uit de bestemmingsplannen Vondelingenplaat t/m Tweede Maasvlakte, de regels in bestemmingsplannen Waalhaven en Eemshaven zijn iets anders van opzet maar beogen hetzelfde doel. De meest recente bestemmingsplannen vindt u op <https://www.ruimtelijkeplannen.nl/>

Wat betekent dit nu in de praktische uitvoering? Ongeacht of een tijdelijk bouwwerk vergunningvrij of vergunningplichtig staat opgesteld, verdient het de vrijblijvende aanbeveling om alle tijdelijke bouwwerken waarvoor deze eisen gelden technisch gelijk uit te voeren. Dit schept duidelijkheid naar de leverancier en de inrichting kan er op vertrouwen dat de bouwwerken telkens met dezelfde kwaliteit worden aangeleverd. Daarnaast wordt daardoor geen onderscheid gemaakt op het gebied van veiligheid tussen vergunningsvrije en vergunningsplichtige bouwwerken en ontstaat meer flexibiliteit in het gebruik op site. Een uitwerking van deze regel treft u aan in deel 2 bij de technische eisen.

Voor wat betreft de veilige (tijdelijke) vluchtruimte wordt in het bestemmingsplan uitgegaan van het beschikbaar hebben van een veilige ruimte voor een periode van twee uur. Vele bedrijven zijn van mening dat vluchten haaks op de wind de beste manier is om hiermee om te gaan. In deel 2 bij de technische eisen, wordt nader ingegaan op de veilige ruimte.

3.2 Uit de bestemmingsplannen Vondelingenplaat t/m Tweede Maasvlakte:

De artikelnummers verschillen per bestemmingsplan, deze zijn daarom hier genummerd X t/m Z, niet relevante artikelen zijn weggelaten.

Artikel 1 Begrippen

1.X Beperkt kwetsbare objecten

- b. kantoorgebouwen, voor zover zij niet onder artikel 1YY onder c vallen;
- g. bedrijfsgebouwen, voor zover zij niet onder onderdeel 1.YY onder c, vallen;
- h. objecten die met de onder a tot en met e en g genoemde gelijkgesteld kunnen worden uit hoofde van de gemiddelde tijd per dag gedurende welke personen daar verblijven, het aantal personen dat daarin doorgaans aanwezig is en de mogelijkheden voor zelfredzaamheid bij een ongeval, voor zover die objecten geen kwetsbare objecten zijn, en:

1.YY Kwetsbare objecten

- c. gebouwen waarin doorgaans grote aantallen personen gedurende een groot gedeelte van de dag aanwezig zijn, waartoe in ieder geval behoren:
 - 1. kantoorgebouwen en hotels met een bruto vloeroppervlak van meer dan 1500 m2 per object, of

Artikel ZZ Kwetsbare en beperkt kwetsbare objecten - functionele binding.

ZZ.1 Omschrijving

- a. Kwetsbare en beperkt kwetsbare objecten zijn in het gebied waarvoor een veiligheidscontour is vastgesteld slechts toegelaten voor zover het gaat om functioneel gebonden objecten.
- b. Beperkt kwetsbare objecten als bedoeld in artikel 1.7 zijn tevens toegelaten voor zover ze op het tijdstip van vaststelling van dit bestemmingsplan aanwezig waren.
- c. Het bouwen van of aanbrengen van veranderingen van niet ondergeschikte aard overeenkomstig de vorige leden toegelaten kwetsbare en beperkt kwetsbare objecten in het gebied waarvoor een veiligheidscontour geldt, is slechts toegestaan, voor zover deze objecten zijn voorzien van of zijn uitgerust met:
 - 1. scherfwerende beglazing in kitspanningen en
 - 2. een adequaat functionerend centraal afsluitbaar ventilatiesysteem en
 - 3. lekwerende voorzieningen bij raam- en deuropeningen of
 - 4. indien niet aan 2 en 3 wordt voldaan, een tijdelijke vluchtruimte, waaronder wordt begrepen een in of direct naast het object gelegen afsluitbare ruimte van voldoende omvang om het aantal personen dat in het object werkzaam is gedurende een calamiteit voor enkele uren een adequate verblijfplaats te bieden, welke ruimte gas- en luchtdicht is of op korte termijn op overdruk kan worden gebracht en gehouden.
- d. Het bouwen van kwetsbare objecten, voor zover het kantoren betreft, is slechts toegestaan tot een bruto-vloeroppervlakte van maximaal 3.000 m2 voor zover uit specifieke bouwvoorschriften in dit bestemmingsplan niet anders voortvloeit.
- e. Dit artikel is, met uitzondering van het bepaalde onder c, niet van toepassing op kwetsbare objecten of beperkt kwetsbare objecten die behoren tot een inrichting als bedoeld in artikel 2 eerste lid van het Besluit externe veiligheid inrichtingen.
- f. Voor zover de in dit artikel onder c opgenomen maatregelen of daarmee gelijk te stellen maatregelen tevens vereist zijn op grond van het Bouwbesluit, prevaleert in geval van strijdigheid het bepaalde in het Bouwbesluit.

ZZ.2 Uitzondering

Artikel ZZ.1 onder c is niet van toepassing op tijdelijke bouwwerken met een aanwezigheidsduur van maximaal 3 maanden.

ZZ.3 Afwijking

- a. Bij omgevingsvergunning kan worden afgeweken van het bepaalde in artikel ZZ.1 onder c, indien de initiatiefnemer aannemelijk kan maken, dat er op andere wijze een vergelijkbaar veiligheidsniveau kan worden gerealiseerd.
- b. Bij omgevingsvergunning kan worden afgeweken van het bepaalde in artikel ZZ.1 onder d, indien de bedrijfseconomische noodzaak daarvan is aangetoond met een bedrijfseconomisch onderzoek.
- c. Alvorens vergunning te verlenen wint het bevoegd gezag schriftelijk advies in bij de milieudeskundige en de veiligheidsregio.

3.3 Toelichting op enkele artikelen:

- 1.X Geldt dus voor vrijwel alle tijdelijke bouwwerken in het havengebied.
- ZZ.1, sub a: de veiligheidscontour waarover hier wordt gesproken is niet de contour(en) binnen de inrichting, maar de uiterste grens van het bestemmingsplan!
- ZZ.1, sub c, 1 t/m 3: eenvoudig te realiseren, zie hiervoor Deel 2 bij de technische eisen.
- ZZ.1, sub c, 4.: minder goed te realiseren maar het verdient de aanbeveling bij grote ketenparken dit toch te onderzoeken.
- ZZ.2 omdat dit artikel alleen over vergunningplichtige bouwwerken gaat, zou dit artikel alleen van toepassing zijn bij vergunningplichtige bouwwerken die langer dan 31 dagen en korter dan 3 maanden staan. Dit zal in het havengebied minder relevant zijn.

- ZZ.3 afwijken van deze eisen, dit is voor ieder bedrijf anders, maar meestal komt het op vluchten haaks op de wind neer. Bevoegd gezag moet dan akkoord gaan dat dit een gelijkwaardige oplossing is.

3.4 Procesrisico's en preventieve maatregelen

In de voorgaande versies van deze richtlijnen voor tijdelijke bouwwerken waren onderstaande artikelen als artikelen 3.1, 3.2 en 4.1 opgenomen. Deze artikelen hebben een directe relatie met de eisen in de bestemmingsplannen ten aanzien van een veilige (tijdelijke) vluchtruimte zoals hiervoor besproken.

3.4.1 Risico's

Als een tijdelijk bouwwerk op een bedrijfsterrein in de nabijheid van apparatuur (procesinstallaties, leidingstraten, opslagtanks) wordt geplaatst waarin zich brandbare en/of toxische stoffen bevinden kan dat risico's met zich meebrengen voor de personen die in dat bouwwerk aanwezig zijn. Afhankelijk van de condities (temperatuur, druk, hoeveelheden) kan brand ontstaan. Daarnaast kan bij sommige koolwaterstoffen een gaswolk ontstaan die bij vertraagde ontsteking tot een gaswolkexplosie kan leiden. Bij het vrijkomen van een toxische stof (bijvoorbeeld zwavelwaterstof (H₂S) of chloorgas) is er het gevaar van blootstelling als die stof het tijdelijk bouwwerk binnendringt.

3.4.2 Preventieve maatregelen

Gelet op de onder 3.4.1 beschreven risico's is het van groot belang zo veel mogelijk maatregelen te treffen die er op gericht zijn de kans op het vrijkomen van potentieel gevaarlijke stoffen te verkleinen en als een dergelijke stof toch mocht vrijkomen, de gevolgen ervan te beperken. Hieronder volgt een opsomming van dergelijke maatregelen:

- In het ontwerp van de apparatuur moeten voorzieningen worden aangebracht voor een veiliger operatie zoals automatische shutdownsystemen, reliefsystemen, alarmen en interlocksystemen.
- Uitgebreide training van het bedieningspersoneel in de procedures die gevolgd moeten worden om te opereren binnen de vastgestelde procesparameters en hoe te handelen als die limieten worden overschreden. Daarbij moet extra aandacht worden besteed aan de bedrijfskritische momenten zoals het opstarten en uit bedrijf nemen van de procesinstallaties.
- Bij speciale werkzaamheden aan de apparatuur kan vooraf met een taakrisicoanalyse (TRA) worden vastgesteld welke maatregelen getroffen moeten worden om gevaarlijke situaties te voorkomen. Deze maatregelen kunnen worden vastgelegd via een werkvergunningensysteem.
- Een goed onderhoudssysteem om storingen aan apparatuur snel te verhelpen en het werken met inspectieprogramma's voor regelmatige controle van apparatuur, leidingsystemen en instrumentatie.
- Een noodplan waarin taken, verantwoordelijkheden en maatregelen zijn vastgelegd voor het geval er een noodsituatie is, zoals het vrijkomen van een gevaarlijke stof. Voorwaarde is wel dat er regelmatig trainingen plaats vinden om een goede uitvoering in praktijksituaties te waarborgen. Daarbij is ook de aanwezigheid en goede werking van de alarmeringssystemen van groot belang.
- Zorgen voor goede veiligheidsmaatregelen in en rondom het tijdelijk bouwwerk (bijvoorbeeld vluchtwegen) en er op toezien dat het bouwwerk op voldoende afstand van de apparatuur is geplaatst.

3.4.3 Afstand tijdelijk bouwwerk tot de omgeving

Als er sprake is van het mogelijk vrijkomen van een toxische of explosieve stof binnen het bedrijf waar een tijdelijk bouwwerk wordt geplaatst of van een naburig bedrijf(!), zijn er geen eenduidige afstandscriteria aan te geven. Voor dergelijke gevallen wordt aanbevolen een veilige afstand in te schatten ten opzichte van alle potentiële risicobronnen, (dus ook van buurbedrijven) door middel van het verrichten van een risicoanalyse.

Voor de aanpak van een dergelijke analyse kan de volgende literatuur worden geraadpleegd:

- "Management of Hazards Associated with Location of Process Plant Portable Buildings" American Petroleum Institute (June 2007, Recommended Practice 753),
- "Guidance for the location and design of occupied buildings on chemical manufacturing sites (3rd edition)" Chemical Industries Association (March 2010, Reference - RC21/10).

Zeer aanbevelenswaardig is het om dit soort risico voor een ieder inzichtelijk te hebben en alarmeringsmaatregelen daarop af te stemmen.

3.4.4 Plaatsing tijdelijk bouwwerk - toestemming

Voor er wordt overgegaan tot plaatsing van een tijdelijk bouwwerk dienen voor de exacte locatie de benodigde (werk-) vergunningen te zijn afgegeven en dient er toestemming te zijn verkregen van de verantwoordelijke bedrijfsfunctionaris.

3.4.5 Checklist handover

Interne toestemming (de werkvergunning) van de bedrijfsfunctionaris voor de plaatsing en ingebruikname van een tijdelijk bouwwerk wordt verleend na het verkrijgen van de benodigde bouw- en/of werkvergunningen. Daarbij kan gebruik worden gemaakt van de in deze richtlijnen als bijlage opgenomen "checklist handover" waarmee kan worden nagegaan of aan alle voorwaarden voor plaatsing van het tijdelijk bouwwerk is voldaan.

4 Toets bestemmingsplannen – overige aandachtspunten

4.1 Plasbrandscenario

Voor enkele gebieden in de bestemmingsplannen is het 'plasbrandscenario' van kracht. E.e.a. houdt in dat u alleen met een aantal maatregelen op of nabij het open water of de havenbekkens kunt bouwen. De maatregelen zoals brandwanden, vlamschermen, stralingsberekeningen, etc. wegen meestal niet op tegen de kosten hiervoor bij de plaatsing van een tijdelijk bouwwerk. Omdat dit zelden voorkomt wordt dit hier niet verder uitgewerkt.

4.2 Dijkbeschermingszone of Waterstaatsbeschermingszone

Voor een aantal stroken grond langs het open water en mogelijk zelfs in enkele havenbekkens, maar ook bij de in- of uitstroompunten van gemalen of leidingen geldt een verbod tot bouwen zonder vergunning. Voor de verkrijging van watervergunningen staat geen vaste procedure vast. Vrijwel altijd worden vergunningen binnen redelijke termijn afgegeven, maar er is geen vastgestelde termijn waarin het bevoegd gezag (Waterschap of Rijkswaterstaat) een beslissing moet nemen. Omdat er vaak extra technische eisen en eisen worden gesteld ten aanzien van het stormseizoen, is het advies om zoveel mogelijk deze locaties te mijden voor tijdelijke bouwwerken.

5 Vergunningen en meldingen

5.1 Indieningsvereisten algemeen

Voor de indieningsvereisten wordt verwezen naar de Regeling omgevingsrecht. Aangezien wet- en regelgeving regelmatig veranderen kan op internet gezocht worden op: 'indieningsvereisten omgevingsvergunning' om per soort vergunning de indieningsvereisten te vinden.

5.2 Bouwvergunning – omgevingsvergunning voor de activiteit bouwen

Afhankelijk van de uitkomst van het stroomschema in figuur 1 dient een bouwvergunning aangevraagd te worden via het OLO. Meerdere tijdelijke bouwwerken kunnen op één vergunning aangevraagd worden. Wanneer het tijdelijk bouwwerk niet past binnen het bestemmingsplan, kan dit voor een periode van 10 jaar aangevraagd worden. In de meeste gevallen passen de tijdelijke bouwwerken wel in het bestemmingsplan en kunnen deze voor een periode van 15 jaar aangevraagd worden. Deze termijnen gaan in op de dag na vergunningverlening.

5.2.1 procedure

De procedure kan 8 tot 18 weken duren. Standaard is de beslistermijn 8 weken, bij ontbrekende stukken meestal 4 weken uitstel, eventueel verlenging van nog eens 6 weken = 18 weken. De kwaliteit en de volledigheid van de ingediende stukken bepalen voor een groot deel de termijnen. Meestal wordt een bouwvergunning behandeld volgens deze procedure die de reguliere procedure wordt genoemd. Voor afwijkingen van het bestemmingsplan kan de uitgebreide procedure van toepassing worden verklaard die 26 weken en langer kan duren. De uitgebreide procedure kan eveneens van toepassing worden verklaard indien de bouwaanvraag tegelijk met de milieuvergunning moet worden aangevraagd.

Voor ieder tijdelijk bouwwerk is een vergunning nodig, waarbij meerdere tegelijk te plaatsen bouwwerken bij elkaar kunnen worden aangevraagd. Op de eerste vergunning mogen alle bestaande objecten nog één keer tegelijk worden aangevraagd. Een bedrijf kan kiezen om alle tijdelijke bouwwerken voor één jaar in één vergunning aan te vragen of om ieder bouwwerk apart aan te vragen. Dit kan echter wel gevolgen hebben voor de berekening van de leges.

Het niet duidelijk vermelden of het ontbreken van samenhang kan een weigeringsgrond zijn. Als jaarlijks één vergunning wordt aangevraagd, dan dient inzichtelijk te zijn in welke voorgaande jaren de bouwwerken vergund zijn geweest tot een maximum van 15 jaar. Ook moet volledig aan het artikel in het bestemmingsplan voldaan te worden (zie hoofdstuk 3).

5.3 Gebruiksmelding – melding brandveilig gebruik

Ongeacht of een tijdelijk of permanent bouwwerk vergunningvrij of vergunningplichtig is, geldt het volgende. Indien op enig moment méér dan 50 personen tegelijk aanwezig kunnen zijn, bestaat de verplichting om een Melding Brandveilig Gebruik via het OLO in te dienen. Deze aanvraag dient 6 weken voor de ingebruikname van een bouwwerk deze ingediend te worden.

5.3.1 Procedure

Een melding kan niet tegelijk met dezelfde aanvraag van de bouwvergunning worden gedaan. De aanvraagprocedure is eenvoudig en wanneer u ook een bouwvergunning heeft aangevraagd kan die aanvraag hergebruikt worden in het OLO, mits alleen voor het bouwwerk waar het om gaat de juiste tekeningen aangeleverd worden.

Het is mogelijk om voor meerdere gebouwen op één terrein één gebruiksmelding in te dienen. Het wordt echter dringend aangeraden om voor tijdelijke en permanente bouwwerken aparte gebruiksmeldingen in te dienen. Na ca. 6 weken wordt een ontvangstbevestiging van de melding ontvangen, maar geen vergunning.

5.4 Milieuvergunning – omgevingsvergunning voor de activiteit milieu of milieuneutrale wijziging

Wanneer al dan niet tijdelijk een loods, werkplaats, of anderszins een bouwwerk wordt opricht waarin gewerkt wordt met schadelijke stoffen, of waarbij uitstoot ontstaat, of gevaarlijke stoffen worden opgeslagen, etc. bestaat de verplichting om hiervoor een milieuvergunning aan te vragen. Bevoegd gezag kan verplichten deze tegelijk met de bouwvergunning aan te vragen. Dit geldt dus niet voor kantoren, kantines, kleedruimtes, etc.

5.4.1 Procedure

De aanvraag moet ingediend worden via het OLO. Bevoegd gezag kan beslissen of de behandeltermijn van deze aanvraag volgens de reguliere procedure (max. 18 weken) of de uitgebreide procedure (26 weken en langer) zal verlopen. Dit moet tijdig afgestemd worden met bevoegd gezag. De procedure en de in te dienen tekeningen zijn vrijwel gelijk aan die van de bouwvergunning, maar er zullen echter wel extra rapportages ingediend moeten worden. Als de bouwvergunning verplicht moet worden aangevraagd tezamen met de milieuvergunning loopt de procedure voor het bouwdeel mee met die van milieu. Ingeval van een uitgebreide procedure kan dat 26 weken of meer worden.

Het dringende advies is om voor de bouwvergunningplichtige tijdelijke bouwwerken als hierboven beschreven, voldoende ruimte in de milieuvergunning van de inrichting te nemen tezamen met de permanente werkplaatsen en magazijnen. Dit wordt vaak over het hoofd gezien. Indien deze ruimte in de milieuvergunning van de inrichting als geheel is gerealiseerd hoeft in principe telkens alleen een bouwvergunning te worden aangevraagd. Wel moet regelmatig gecontroleerd en vastgelegd worden of e.e.a. qua werkzaamheden en bebouwd oppervlak nog steeds klopt met de milieuvergunning.

5.5 Vergunning voor stikstofdepositie – Wet natuurbescherming

Van een activiteit waarvoor een bouwvergunning verplicht is, dient een stikstofrapportage voor de gebruiksfase gemaakt te zijn. Sinds de laatste wetwijziging is geen stikstofberekening meer nodig voor de bouwfase. Dit geldt voor zowel permanente bouw als tijdelijke bouw. Indien de uitkomst van de stikstofberekeningen uitkomt boven 0,00 Mol/hectare/jaar dient tevens een vergunning Natuurbeschermingswet (stikstofvergunning) aangevraagd te worden bij de Omgevingsdienst Haaglanden (ODH). Indien de berekening onder deze waarde blijft dient de berekening als bijlage bij de bouwaanvraag ingediend te worden.

5.5.1 Procedure

Deze vergunning moet apart aangevraagd worden via het eigen loket van de ODH. Wanneer de inrichting reeds over een stikstofvergunning beschikt met daarin voldoende ruimte is het mogelijk het nieuwe gebruik daarin mee te nemen, mits dit aan de hand van de stikstofdepositieberekeningen kan worden aangetoond. Geadviseerd wordt om een standaardberekening te laten maken van enkele op het terrein veelvoorkomende tijdelijke gebouwen en deze regelmatig te controleren en eventueel te actualiseren. De berekeningen dienen te worden gemaakt met de Aerius-calculator van het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat.

5.6 Melding (asbest-)sloop

Voor asbestverwijdering gelden twee stelsels;

- Enerzijds het stelsel uit het Arbeidsomstandighedenbesluit en het Asbestverwijderings-besluit. Deze melding wordt gedaan via het LAVS (Landelijk Asbest Volgsysteem).
- Daarnaast is het sloopmeldingsstelsel uit het Bouwbesluit van kracht. Indien het asbestverwijdering in, of sloop van, een bouwwerk van vóór 1994 betreft moet tevens een asbest-sloopmelding vanuit het Bouwbesluit in het OLO aangevraagd worden.

Bij sloop van een tijdelijk bouwwerk van voor 1994 dient altijd een asbestinventarisatie opgesteld te worden conform SC530. Indien asbest aanwezig blijkt dient de asbest-sloopmelding via het OLO ingediend te worden.

5.6.1 Procedure

De sloop of het verwijderen van een tijdelijk bouwwerk ligt in principe besloten in het karakter van de tijdelijke bouwvergunning die ooit was afgegeven. Echter, bij asbestverwijdering in een tijdelijk bouwwerk moet alsnog altijd een asbest-sloopmelding ingediend worden via het OLO, naast de melding in het LAVS. De melding in het LAVS wordt vaak verzorgd door de aannemer, die in het OLO moet door het bedrijf gedaan worden danwel moet de aannemer dit doen met een machtiging.

De verwerking van een asbestmelding die gedaan is via het OLO duurt meestal een week of 4. Voor asbestverwijdering en/of sloop van permanente gebouwen geldt altijd een sloopmelding via het OLO omdat de sloop niet in de permanente vergunning is besloten.

5.7 Watervergunning

In voorkomende gevallen waarbij een tijdelijk bouwwerk in de directe nabijheid van kades of taluds wordt opgericht dient bij de waterbeheerder een watervergunning aangevraagd te worden. Dit kan Rijkswaterstaat of het Waterschap zijn. Echter bij plaatsing van tijdelijke bouwwerken langs het open water of havenbekkens dient ook rekening gehouden te worden met het eerder genoemde plasbrandrisico op enkele plekken in de haven.

Omdat het zelden voorkomt dat er een watervergunning moet worden aangevraagd, wordt de tekst hier beperkt. Het bedrijf dient zelf bij haar waterbeheerder te informeren of een dergelijke vergunning benodigd is.

5.8 APV-vergunning

Op enkele plaatsen in het industriegebied is de beschikbare ruimte op eigen terrein voor ontwikkeling en bouw te krap. Hierdoor zal soms uitgeweken moeten worden naar de openbare ruimte voor het plaatsen van een tijdelijk bouwwerk. Denk hierbij aan grasbermen, parkeerplaatsen of braakliggende stukken terrein. Formeel is voor het plaatsen van objecten in de openbare ruimte een APV-vergunning van de gemeente nodig.

Aangezien het Havenbedrijf in veel gevallen de functioneel wegbeheerder is, is het aan te raden om contact op te nemen met de accountmanager om dergelijke zaken af te stemmen voor de toestemming. Zij weten in veel gevallen wie het vaste aanspreekpunt binnen de gemeente is.

5.9 Toestemming leidingeigenaren

Wanneer op of in de nabijheid van de leidingstroken werk uitgevoerd wordt, tijdelijke bouwwerken geplaatst worden en en/of tijdelijke parkeerplaatsen gerealiseerd worden, dient vooraf schriftelijke toestemming verkregen te zijn van de betreffende leidingeigenaren of de beheerder. Hiervoor moet contact opgenomen worden met de betreffende contactpersoon binnen uw eigen organisatie.

5.10 Aanlegvergunning

Op enkele plekken in het bestemmingsplan geldt een aanlegvergunningenstelsel. Eén en ander betekent dat wanneer in, op, onder, of nabij hoogspanningstracés (ondergronds en bovengronds), leidingtracés, infrastructuur, et cetera gebouwd of geplaatst wordt, hiervoor een aanlegvergunning nodig is. Dit geldt eveneens voor bij die tracés van het aanleggen van een (tijdelijk) parkeerterrein, een inrit, een bouwweg, et cetera. De aanlegvergunning wordt aangevraagd via het OLO en kent meestal de reguliere procedure.

5.11 Inritvergunning

Voor elke inrit of uitrit, al dan niet tijdelijk, dient een inritvergunning aangevraagd te worden via het OLO en deze kent meestal de reguliere procedure.

5.12 Reclamevergunning

Alleen een bouwbord wat in de directe nabijheid van een bouwproject staat opgesteld is vergunningvrij voor de activiteit reclame. Bij voorkeur op eigen terrein daar anders nog toestemming of een APV-vergunning nodig is. Indien op geruime afstand van de site een bouwbord opgericht moet worden, dient een reclamevergunning aangevraagd te worden. Ook deze wordt aangevraagd via het OLO.

DEEL 2 – TECHNISCHE EISEN

Formeel moeten alle tijdelijke bouwwerken voldoen aan de eisen in het bestemmingsplan, het Bouwbesluit, de Regeling Bouwbesluit en de daarin aangestuurde NEN-normen. Het voert te ver deze hier allemaal op te sommen. De meest voorkomende vraagstukken bij de plaatsing van een tijdelijk bouwwerk worden in dit deel behandeld. Hiermee is de verwachting dat voor 90% van de gevallen een passende handreiking gegeven wordt. Voor de zaken als constructie, isolatie en energieprestatie moeten leveranciers met certificaten kunnen aantonen dat het tijdelijk bouwwerk voldoet aan de eisen in het Bouwbesluit. Deze certificaten moeten overlegd kunnen worden bij de vergunningaanvraag en op verzoek van de toezichthouder.

In deze versie van de richtlijnen zijn de eisen uit het bestemmingsplan met betrekking tot een veilige (tijdelijke) vluchtruimte en de scherfwerendheid nieuw opgenomen. Tevens is de volgorde van de overige onderwerpen aangepast aan die van het Bouwbesluit.

Voor enkele onderwerpen in deze richtlijn wordt een strengere regel dan de wettelijke eis geadviseerd, zoals de brandmeld- en ontruimingsalarminstallatie. Een andere eis is bijvoorbeeld het afdekken van gaskachels en straalkachels met schuine, geperforeerde stalen roosters. Dit voorkomt het (onbedoeld) afdekken van zo'n kachel. De kachel zelf is CE-gekeurd en er staat een heel klein stickertje op met 'niet afdekken', maar er zijn voldoende incidenten bekend als er geen roosters boven dergelijke kachels worden geplaatst. Deze strengere adviezen worden aangegeven vanwege de risicovollere omgeving waarin de tijdelijke bouwwerken staan opgesteld.

1 Eisen bestemmingsplan – (tijdelijke) vluchtruimte en scherfwerendheid

In hoofdstuk 3 zijn de eisen uit de bestemmingsplannen uitvoerig belicht. In het kort komt het er op neer dat gebouwen groter dan 3.000 m² niet zijn toegestaan én voorzien moeten zijn van:

1. *scherfwerende beglazing in kitsponningen en*
2. *een adequaat functionerend centraal afsluitbaar ventilatiesysteem en*
3. *lekwerende voorzieningen bij raam- en deuropeningen of*
4. *indien niet aan 2 en 3 wordt voldaan, een tijdelijke vluchtruimte, waaronder wordt begrepen een in of direct naast het object gelegen afsluitbare ruimte van voldoende omvang om het aantal personen dat in het object werkzaam is gedurende een calamiteit voor enkele uren een adequate verblijfplaats te bieden, welke ruimte gas- en luchtdicht is of op korte termijn op overdruk kan worden gebracht en gehouden.*

Deze eisen worden gehandhaafd bij het verlenen van bouwvergunningen. Op dit moment is het echter nog een eis waar aan verschillende invullingen worden gegeven en is het van belang hier over tijdig met bevoegd gezag in gesprek te treden.

1. Scherfwerende voorzieningen zijn relatief eenvoudig te treffen. Dit kan zijn middels een gecertificeerde scherfwerende folie of gecertificeerde scherfwerende beglazing. In bijlage 2 treft u een overzicht van door het bevoegd gezag op dit moment geaccepteerde producten. Dit is geen limitatieve lijst, wij nodigen producenten en wederverkopers actief uit hieraan verdere aanvulling te geven.

Let hierbij op de volgende zaken:

- a. Kozijn en constructie van het bouwwerk moeten eveneens sterk genoeg worden geacht, anders heeft het geen zin de ramen te versterken.

Uit het certificaat en productblad moet blijken:

- b. hoe het product moet worden geïnstalleerd of aangebracht,
- c. wat de technische levensduur is in relatie tot o.a. UV-veroudering.

Hiervan dient bij ieder gebouw een logboek aanwezig te zijn of een vermelding op of naast het kozijn met de producteigenschappen en houdbaarheidsdatum. Een losse informatiesticker plakken op de scherfwerende folie zal in de meeste gevallen leiden tot een verslechterde houdbaarheid van die folie en is daarom niet toegestaan.

2. Een adequaat functionerend centraal afsluitbaar ventilatiesysteem hoeft niet door het hele gebouw te zijn aangebracht. Sowieso dient ook een tijdelijk gebouw voldoende geventileerd te worden volgens het Bouwbesluit. Dit gebeurt meestal door ventilatieroosters in de gevel of ramen. Het is daarom van belang gebouwen zodanig te ontwerpen dat in ieder gebouw met kantoren een voldoende ruime vergaderruimte of kantine aanwezig is waarvan de roosters zijn dichtgemaakt en welke mechanisch wordt geventileerd middels een eenvoudige ventilatiebox.

De ventilatie moet met één druk op de knop kunnen worden uitgeschakeld door de BHV-er en deze moet direct de ramen en deuren van die ruimte sluiten. De ruimte moet voldoende groot zijn en voldoende zuurstof bevatten om twee uur rustig te blijven zitten voor alle medewerkers in dat gebouw. Het mogen ook meerdere (tijdelijke) vluchtruimtes in één gebouw zijn, bijvoorbeeld één op elke verdieping.

Het betreft hier een eis voor een niet-hoogwaardige tijdelijke vluchtruimte. Ramen en deuren moeten zo goed mogelijk afsluitbaar zijn en voorzien van rubberen strippen waar nodig. Eventueel kan in overleg met bevoegd gezag gekozen worden om de mechanische ventilatie niet te installeren en dan ook de ventilatieroosters door de BHV-er te laten sluiten. Nadeel is dat ventilatieroosters zelden deugdelijk afsluitbaar zijn. Dit zorgt tevens voor meer handelingen en dit dient dan ook nauwgezet te worden vastgelegd in een calamiteitenplan ter goedkeuring door bevoegd gezag.

3. Lekwerende voorzieningen in de (tijdelijke) vluchtruimte bij ramen en deuren kunnen bestaan uit extra rubberen strippen en deugdelijk sluitende deuren. Hiertoe kunnen bijvoorbeeld eenvoudige aluminium of houten profielen met rubbers in de kozijnen worden bijgeplaatst en een onderdorpel met rubberen strip. In schuiframen kunnen geplakte rubberen strippen worden toegepast in combinatie met aanslagprofielen en rubbers.
4. Indien niet aan 2 en 3 wordt voldaan kan een gespecialiseerde ruimte vlak bij het gebouw worden geplaatst. Hier betreft het dan wel degelijk een zwaarder uitgevoerde veilige ruimte met navenante kosten. Echter, wanneer er reeds grote ketenparken staan opgesteld op een terrein verdient het de aanbeveling zo'n ruimte te onderzoeken voor meerdere tijdelijke bouwwerken in plaats van deze individueel 'op te waarderen'.

2 Eisen Bouwbesluit

2.1 Samenhang richtlijnen tijdelijke bouwwerken en het Bouwbesluit

De inhoud van de hierna volgende onderdelen van deze richtlijnen zijn niet veel gewijzigd ten opzichte van de voorgaande versies. De volgorde is wel aangepast aan de volgorde van het Bouwbesluit. Dit om meer aansluiting te vinden bij wet- en regelgeving en het voor medewerkers makkelijker te maken deze zaken in het Bouwbesluit terug te vinden. In deze richtlijnen worden de hoofdstukken 2 t/m 8 van het Bouwbesluit behandeld.

Het Bouwbesluit is ingedeeld in 9 hoofdstukken;

1. Algemene bepalingen
2. Technische voorschriften uit het oogpunt van veiligheid
3. Technische voorschriften uit het oogpunt van gezondheid
4. Technische voorschriften uit het oogpunt van bruikbaarheid
5. Technische voorschriften uit het oogpunt van energiezuinigheid en milieu
6. Voorschriften inzake installaties
7. Voorschriften inzake het gebruik van bouwwerken, open erven en terreinen
8. Bouw- en sloopwerkzaamheden
9. Overgangs- en slotbepalingen

2.2 Technische voorschriften uit het oogpunt van veiligheid, zie ook hoofdstuk 2 Bouwbesluit

2.2.1 Fundering en onderlinge verankering units

- Bouwwerken in één bouwlaag moeten geplaatst worden op een fundering van voor het bouwwerk geschikte tegels of stelconplaten. Bij bouwwerken in twee bouwlagen moet de fundering bestaan uit gewapende betontegels met een minimale afmeting van 80 x 80 cm. Bij meer dan twee bouwlagen moet een constructieve berekening worden overlegd.
- Units mogen, mits deze daartoe constructief zijn uitgerust, gestapeld worden tot maximaal 2 bouwlagen. Gestapelde units dienen onderling, zowel horizontaal als verticaal, te worden verankerd. (Bij meer dan twee bouwlagen moet een constructieve berekening worden overlegd.)
- Bij plaatsing van het bouwwerk moet worden nagegaan of er geen leidingen met potentieel gevaarlijke stoffen onder het bouwwerk lopen. Vergeet daarbij ook niet een eventueel aanwezig rioolsysteem. Daarnaast moet ook aandacht worden besteed aan een goede ventilatie onder het bouwwerk.
- Loodsen en tenten moeten deugdelijk verankerd zijn of verzaard met betonblokken. Voor de eisen aan tenten zie hoofdstuk 9 van deze richtlijn.

2.2.2 Onderlinge afstanden

Voor de plaatsing van tijdelijke bouwwerken waren in de vorige versies van de richtlijnen vaste afstanden opgegeven in samenspraak met bevoegd gezag. Deze afstanden konden niet worden onderbouwd of aangetoond. U bent voor iedere individuele situatie in principe verplicht de correcte onderlinge afstand tussen bouwwerken, gebouwen en installaties opnieuw te beoordelen aan de hand van vuurlast- en overslagberekeningen.

Echter in de meeste gevallen kunnen we volstaan met een aantal vuistregels, voor een tijdelijk bouwwerk geldt dat de afstand tot niet-installaties:

- onderling, bij niet gekoppelde bouwwerken, tenminste 2 meter moet bedragen binnen hetzelfde brandcompartiment,
- tot de erfscheiding tenminste 5 meter moet bedragen,
- tot een permanent bouwwerk tenminste 10 meter moet bedragen, tenzij deze bouwwerken in hetzelfde brandcompartiment liggen en de aanwezige of vereiste brandveiligheidsinstallaties zijn door gekoppeld,
- daarnaast dient een bouwwerk aan één zijde aan een, van twee kanten toegankelijke, verharde weg gelegen te zijn die door hulpdiensten te berijden is (breedte minimaal 3,5 meter en asbelasting minimaal 15,5 ton).

Voor de afstand tot (proces-)installaties, onder- en bovengrondse leidingtracés, transformator- en gasdrukregelstations kunnen wij geen vuistregels geven. Dit zal individueel moeten worden berekend of bepaald door een gespecialiseerd adviesbureau. Dit heeft o.a. te maken met proces, product, spanning, gasdruk, brandwerendheid en vuurlast. Daarnaast speelt de toxische- en explosiecontour tegenwoordig een steeds belangrijker rol in de bepaling van de locatie van een ketenpark. U dient nadrukkelijk ook deze contouren van de bureen mee nemen in uw beoordeling.

Het kan voorkomen dat in een specifieke situatie niet aan bovenstaande eisen kan worden voldaan. Na afstemming met de Veiligheidsregio en Bouwtoezicht kan wellicht tot een acceptabel alternatief gekomen worden waarvoor alsnog toestemming van die diensten kan worden verkregen.

2.2.3 Plaatsingslocatie

Conform het Bouwbesluit 2012 (artikel 1.1, onder 1) is de definitie van een brandcompartiment:

“gedeelte van een of meer bouwwerken bestemd als maximaal uitbreidingsgebied van brand”.

Het maximale oppervlak van een brandcompartiment is afhankelijk van het toepassingsgebied (Bouwbesluit 2012, tabel 2.81 en artikel 2.83). Voor gebouwen met een industriefunctie is dit maximaal 2500 m²; voor gebouwen met een kantoorfunctie 1000 m². (Dit oppervlak is het totaal bruto vloeroppervlak van de bouwwerken - inclusief eventuele etages - vermeerderd met het tussenliggende grondoppervlak.)

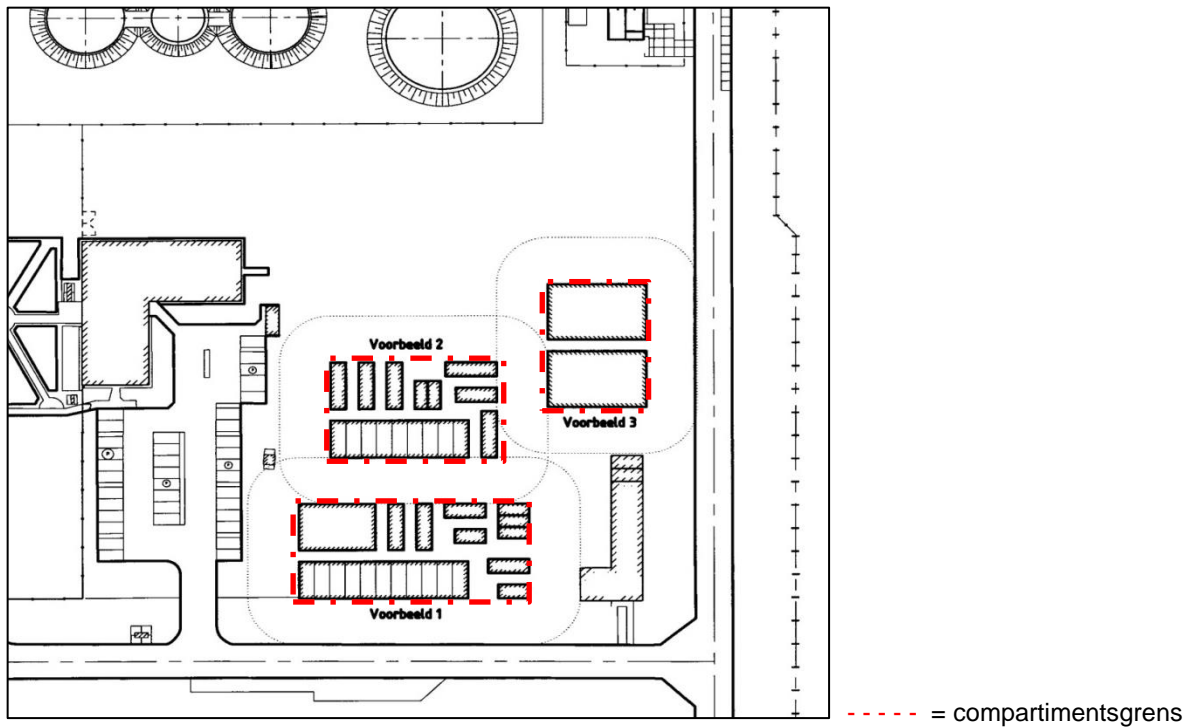
Een plaatsingslocatie mag gezien worden als bestaande uit één of meerdere brandcompartimenten. Binnen een brandcompartiment kunnen diverse tijdelijke bouwwerken worden opgesteld. Tussen de verschillende brandcompartimenten dient een vrije ruimte van 10 meter te zijn. In de vrije ruimte mogen aan een zijde van de weg voertuigen geparkeerd worden zodanig, dat minimaal 3,5 meter beschikbaar blijft voor de doorgang van hulpverleningsvoertuigen.

De afstand van 10 meter is wederom een vuistregel om 60 minuten weerstand tegen branddoorslag en brandoverslag (wbdbo) te realiseren. Bevoegd gezag kan eisen dat de wbdbo wordt aangetoond middels een berekening. Wij adviseren voor enkele veelvoorkomende situaties op uw terrein een standaard-berekening te laten maken om te beoordelen of de afstanden kleiner kunnen of groter moeten. In een aantal gevallen kan volgens de berekening soms worden volstaan met 5 meter ruimte tussen twee brandcompartimenten, echter houdt u dringend rekening met het feit dat bij gestapelde keten deze bij bezwijken naar opzij kunnen vallen en dat de berekende afstand vanaf dat punt moet worden aangehouden.

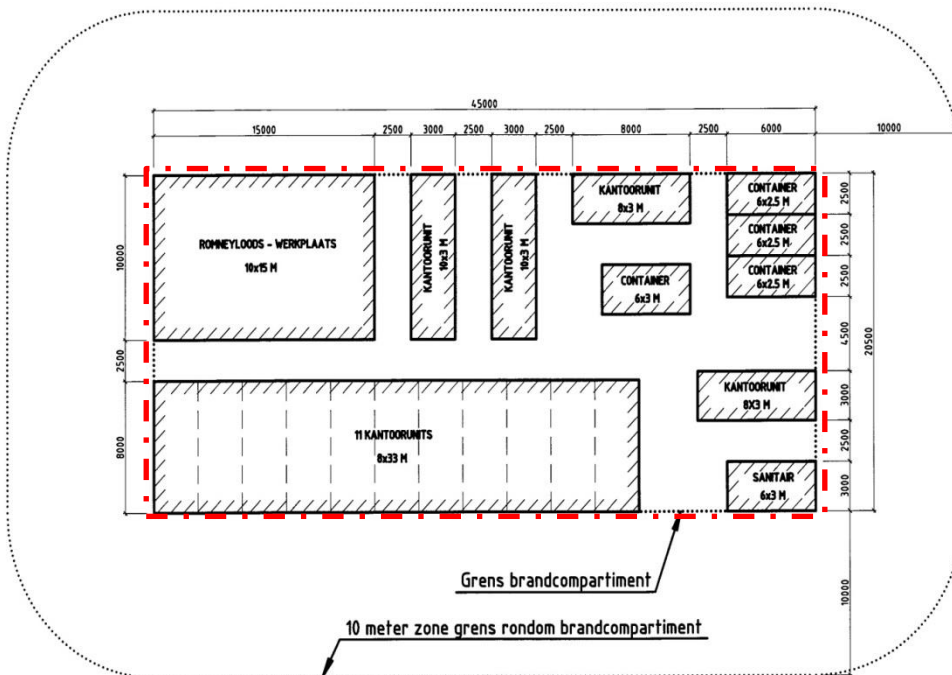
Het brandcompartiment mag een interne plattegrond hebben van bouwwerken waarbij de onderlinge afstand praktisch en op veiligheidsgronden gekozen mag worden. De ruimte tussen de bouwwerken dient geschikt te zijn voor loop- en vluchtroutes, entreebordessen en toegangstrappen. Bovendien dient deze toegankelijk te zijn voor hulpverleningsorganisaties zoals brandweer en ambulancedienst. De indeling binnen een brandcompartiment is vrij. Het is echter aan te bevelen om kantoren en werkplaatsen aan de buitenzijde te plaatsen. Dit omdat zich daar de hoogste concentratie aan mensen bevindt en er mogelijk werkzaamheden kunnen plaatsvinden die onder het heetwerk regime

vallen.

2.2.4 *Figuur 1, indeling ketenpark in 3 compartimenten*

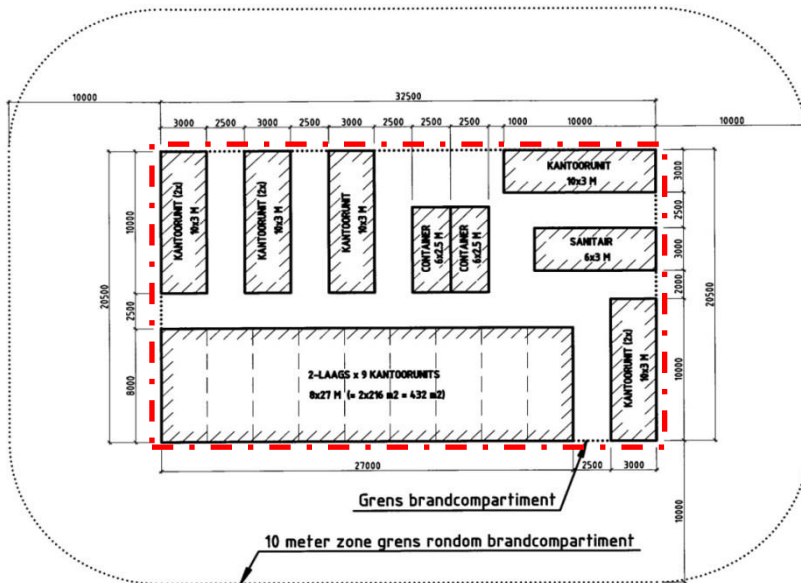
2.2.5 Figuur 2, voorbeeld 1; samenstel van tijdelijke bouwwerken in 1 compartiment

Voorbeeld 1.
 Terrein indeling m.b.v. éénlaagse bouw.
 Totaal brandcompartiment oppervlak: 922,5 m²
 enkel bestaande uit grondoppervlak: 922,5 m²
 Vrije afstandsgrens rondom: 10 m

- - - - = compartimentsgrens

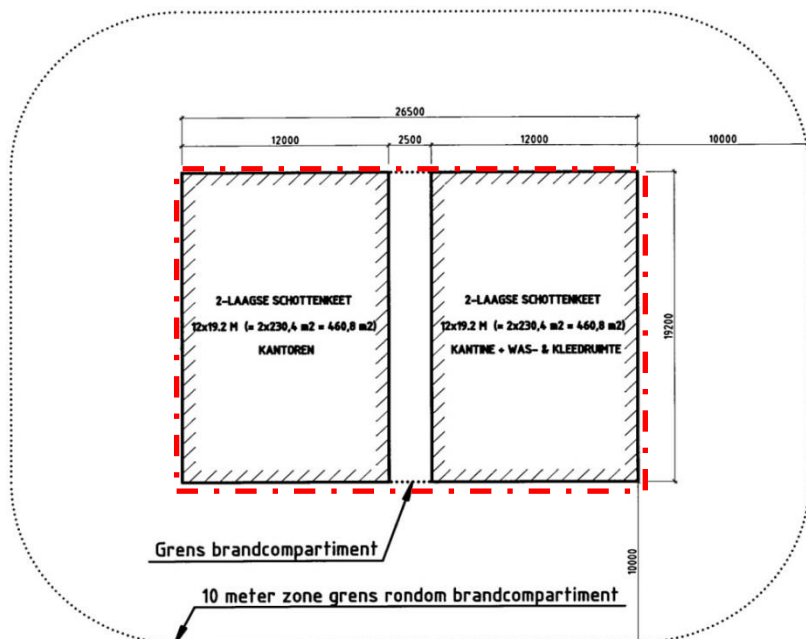
2.2.6 Figuur 3, voorbeeld 2; samenstel van tijdelijke bouwwerken in 1 compartiment met verdieping

Voorbeeld 2.
 Terrein indeling m.b.v. één- en tweelaagse bouw.
 Totaal brandcompartiment oppervlak: 972,3 m²
 bestaande uit grondoppervlak: 666,3 m² + etages 306 m²
 Vrije afstandsgrens rondom: 10 m

- - - - = compartimentsgrens

2.2.7 Figuur 4, voorbeeld 3; samenstel van tijdelijke bouwwerken in 1 compartiment

Voorbeeld 3.
 Terrein indeling m.b.v. tweelaagse bouw.
 Totaal brandcompartiment oppervlak: 969,6 m²
 bestaande uit grondoppervlak: 508,8 m² + etages 460,8 m²
 Vrije afstandsgrens rondom: 10 m

2.2.8 Compartimenten

- Indien een gang of bouwwerk langer is dan 30 meter, dient in het pand een rookwerende compartimentering te zijn aangebracht. Rookwerende compartimentering kent een wbdbo (weerstand tegen branddoorslag en brandoverslag) van 20 minuten.
- Indien een bouwwerk groter is dan 1000 m² dient het bouwwerk in meerdere brandcompartimenten te worden opgedeeld. Voor dergelijke grote gebouwen geldt het dringend advies ruim van te voren met bouwtoezicht en de brandweer te overleggen over de meest veilige en economische indeling van het bouwwerk.

2.2.9 Gebruikte materialen

- Van materialen toegepast in een brand- of rookwerende scheiding dient te allen tijde een TNO- of gelijkwaardig testcertificaat overlegd te kunnen worden (voornamelijk bij deuren, kozijnen en glas) waaruit blijkt dat het materiaal over de juiste brandwerende eigenschappen beschikt. In de gebruikte materialen dienen ook de juiste merktekens van de leverancier te zijn aangebracht die corresponderen met het certificaat. Tenzij uit de wandopbouw zelf blijkt dat deze over de juiste eigenschappen beschikt (bijv. een steenachtige wand).
- Werkplaatsen waarin 'heet werk' wordt uitgevoerd (lassen, slijpen, branden, etc.) moeten worden uitgerust met metalen of steenachtige wanden en daken.
- Het doek van een (las-)tent dient vlamdovend te zijn (vermeld in het doek of bijbehorend certificaat) en vooruitlopend op de te ontwikkelen Europese norm te voldoen aan NEN 6065 of DIN 4102B1 en NEN 6066.
- Buitentrappen dienen te bestaan uit staal (trapbomen, leuning, treden en bordessen). De traptreden dienen roostertreden te zijn van 30x30 mm maaswijdte (of gelijkwaardige uitvoering) ter voorkoming van ijs en

sneeuwafzet, minimale perforatie dient 60% open te zijn. Trappen dienen stabiel en verankerd aan de keet opgesteld te worden. Evt. dienen aanrijdbeveiligingen te worden toegepast bij wegen en parkeerterreinen.

- Wanneer gebruik wordt gemaakt van een opstap, dan dient deze een afmeting te hebben van 1,2 x 1,2 meter in een stabiele uitvoering. De hoogte van deze opstap mag maximaal 21 cm zijn; uitvoering in roostertreden en roosterbordes (of gelijkwaardig). Bij hogere opstappen extra roostertreden toepassen, houten pallets zijn niet toegestaan vanwege gladheid.

2.2.10 Eisen rookruimte bij tijdelijke bouwwerken

In het Tabaks- en rookwarenbesluit is de uitzondering op het rookverbod in de vorm van rookruimtes afgeschaft. Dit betekent dat er geen rookruimtes meer mogen worden ingericht. Voor alle semi publieke gebouwen gold dat al sinds 1 juli 2021. Voor het bedrijfsleven geldt dat per 1 januari 2022. Dat betekent dat per 2022 alle gebouwen waar Nederlanders werken of komen voor zorg, cultuur, sport, onderwijs, overheid, etc. volledig rookvrij zijn.

2.2.11 Vluchtwegen

- Een ruimte geschikt voor meer dan 60 personen dient voorzien te zijn van minimaal 2 uitgangen. Deze dienen van binnenuit zonder sleutel of andere losse hulpmiddelen te openen te zijn en minimaal 5 meter uit elkaar geplaatst te zijn.
- Alle uitgangen/nooduitgangen en lange of ingewikkelde vluchtwegen/routes dienen te zijn voorzien van verlichte pictogrammen (armatuur of apart aangelicht met noodverlichting) volgens NEN 6088 en NEN1838.
- Nooduitgangen dienen uit deuren te bestaan. Ramen en schuifdeuren worden niet aangemerkt als nooduitgang.
- Nooduitgangen moeten van binnenuit zonder hulpmiddelen te allen tijde geopend kunnen worden (bijv. draaiknopcilinder of anti-panieksluitwerk bij grotere aantallen mensen). Bij elektronische toegangscontrole dient een noodknop aanwezig te zijn om de vergrendeling te verbreken (groene uitvoering van handbrandmelder).
- Bij ruimtes waar grote aantallen personen tegelijk aanwezig zijn (bijvoorbeeld een kantine) dienen voldoende nooduitgangen aanwezig te zijn conform de vluchtcapaciteitsberekening. Deze nooduitgangen dienen zoveel mogelijk op een logische wijze verdeeld in de ruimte aanwezig te zijn.
Er moet rekening worden gehouden met de openingshoek van de deur in de nooduitgang. Bij een deur van minimaal 85 cm breed geldt dat indien deze niet verder open kan dan 90 graden, deze als nooduitgang voor 90 personen geschikt is. Bij een deur van minimaal 85 cm breed en die 135 graden open kan, is die geschikt als nooduitgang van 110 personen.
- De vluchtweg mag niet via een verblijfsruimte (bijvoorbeeld kantoor-, vergader- of kantineruimte, etc.) naar buiten leiden.
- Vluchtwegen en nooduitgangen, evenals de aangrenzende buitenruimte (deel vluchtweg) dienen vrij te zijn van brandbare materialen en obstakels. Opmerking: let hierbij vooral op printers en papieropslag. Het verdient aanbeveling een aparte ruimte voor printers - inclusief voldoende afzuigcapaciteit - te realiseren evenals een aparte ruimte die als pantry kan fungeren).
- De maximale vluchtafstand vanuit een bouwwerk, gerekend vanaf een uiterste punt in deze ruimte tot een (nood)uitgang, mag maximaal 20 meter bedragen. Bij gestapelde bouw is deze afstand inclusief de lengte van de vluchtrap. Bij gebruik van gekoppelde rookmelders of een bmi/oai zoals hierboven beschreven, mag 30 meter worden aangehouden.
- De deuren in een vluchtweg moeten in de vluchtrichting draaien, m.u.v. de toegangsdeur van een verblijfsruimte (kantoor, kantine, toilet, etc.). Indien de deuren zijn uitgevoerd met glas, dan moet dit glas van het type draadglas zijn (of gelijkwaardig).
In deuren tussen rook- en brandcompartimenten dient gecertificeerd brandwerend glas toegepast te worden met de juiste wdbbo-waarde. Aangezien brand- en rookwerende deuren bij brand of rook gesloten moeten zijn verdient het de aanbeveling deuren in de vluchtroute open te zetten met behulp van kleefmagneten gekoppeld aan rookmelders of de brandmeldcentrale. Dit voorkomt dat gebruikers met andere 'hulpmiddelen' de deuren openzetten.
- Romneyloodsen of andere ruimten waarin brandgevaarlijke opslag of werkzaamheden (kunnen) plaatsvinden en de afstand tot de uitgang meer dan 15 meter bedraagt, moeten voorzien zijn van een nooduitgang. Deze dient duidelijk te zijn aangegeven met een verlicht pictogram (armatuur of apart aangelicht met noodverlichting) volgens NEN 6088 en 1838.
- Vluchtdeuren waar een groep van meer dan 100 personen gebruik van moeten maken, moeten te openen zijn door een lichte druk tegen de deur of tegen een paniekbalk op de deur, die voldoet aan de NEN 1125.

2.3 Technische voorschriften uit het oogpunt van gezondheid, zie ook hoofdstuk 3 Bouwbesluit

Hoofdstuk 3 van het Bouwbesluit ziet toe op de bescherming van de gezondheid van de mensen die in het gebouw werken. Bij nieuwe tijdelijke kantoorunits zal hier voldoende aandacht aan zijn besteed door de leverancier. Bij hergebruik van bestaande units op een andere plek dient u in samenspraak met uw adviseur te bekijken of de units nog wel voldoen. Het voert te ver deze materie trachten samen te vatten in de richtlijnen. Vaak is de eerste prioriteit immers of er (nog) een plekje te vinden is waar de gebouwen veilig staan.

2.4 Technische voorschriften uit het oogpunt van bruikbaarheid, zie ook hoofdstuk 4 Bouwbesluit

2.4.1 Toiletruimten

Hoofdstuk 4 in het Bouwbesluit bevat meerdere onderwerpen, voor deze richtlijnen zijn voornamelijk het aantal toiletruimten belangrijk. In het Bouwbesluit wordt bij tijdelijke bouw de eis voor het aantal toiletruimtes gegeven bij bestaande bouw. Voor tijdelijke kantoren geldt dat er minimaal 2 toiletten zijn voorzien met een maximum van 45 personen per toiletruimte. Bij een gebouw met maximaal 25 personen kan met 1 toiletruimte worden voorzien. In tijdelijke werkplaatsen (lichte industrie) hoeft geen toiletruimte te zijn voorzien.

De eis in het Bouwbesluit is een minimum-eis. Het wordt aangeraden om voldoende toiletruimte voor zowel mannen als vrouwen te realiseren in kantoren, kantines en kleedruimtes naar behoefte. Een gezamenlijk voorportaal voor mannen- en vrouwentoiletten zónder urinoirs is toegestaan.

2.5 Technische voorschriften uit het oogpunt van energiezuinigheid en milieu, zie ook hfdstk 5 Bouwbesluit

Hoofdstuk 5 van het Bouwbesluit ziet toe op de energiezuinigheid van het gebouw. Ook hier geldt dat bij nieuwe units hieraan aandacht zal zijn besteedt door de leverancier, maar dat bij units die worden hergebruikt hier goed naar zal moeten worden gekeken door uw adviseur.

Parallel aan de milieuparagraaf in het Bouwbesluit is de stikstofdepositie een actueel onderwerp. Waar tot voor kort zowel voor de bouw- als de gebruiksfase een stikstofberekening moest worden aangeleverd, en bij overschrijding van de norm ook een stikstofdepositievergunning worden aangevraagd, hoeft dat nu alleen voor de gebruiksfase van een gebouw te worden aangetoond en desnoods aangevraagd. Zie ook het hoofdstuk vergunningen hiervoor in deze richtlijnen.

Eenvoudig gezegd zal een onverwarmde loods of werkplaats wel een stikstofberekening onder de drempelwaarde opleveren, maar een tijdelijk kantoor zal weldegelijk moeten worden uitgerekend en wellicht vergund.

2.6 Voorschriften inzake installaties, zie ook hoofdstuk 6 Bouwbesluit

2.6.1 Definitie tijdelijke elektrische installaties

Onder een tijdelijke elektrische installatie wordt verstaan een distributie en verbruikers installatie, welke bestaat uit losse componenten, die door middel van flexibele bekabeling aan elkaar zijn verbonden, in overeenstemming met NEN 1010.

2.6.2 Aanvraag tijdelijke elektrische installatie

Een tijdelijke elektrische installatie dient aangevraagd te worden via de betreffende bedrijfsfunctionaris bij de stroomleverancier van het bedrijf. Van de gehele elektrische installatie dienen tekeningen ter goedkeuring overhandigd te worden aan de goedkeurende afdeling van het bedrijf.

2.6.3 Aanleg tijdelijke elektrische installatie

Ook een tijdelijke elektrische installatie dient te worden aangelegd door een installateur welke erkend is conform de regeling REI 1994, met goedgekeurde materialen, in overeenstemming met de bestaande normen (NEN 1010), overheidsvoorschriften en de eventuele specifieke bedrijfsvoorschriften.

- De hoofdschakelaar, waarmee de totale elektrische installatie van het tijdelijk bouwwerk uit te schakelen is, dient aan de buitenzijde van het bouwwerk, op een goed bereikbare en zichtbare locatie, aangebracht te zijn. De hoofdschakelaar dient voorzien te zijn van het opschrift: 'hoofdschakelaar'.
- Meerdere bouwwerken mogen ook tegelijk met één of meerdere hoofdschakelaars worden bediend vanaf een centraal punt (geen zwerfkast) op het terrein. Dit punt is duidelijk op afstand herkenbaar en bekend bij de veiligheidsmedewerkers.
- De units dienen centraal voorzien te zijn van een aardrail en aangesloten te worden op een lokale aardelektrode. De aardrail dient tevens gekoppeld te worden aan "aarde" in de groepenkast.
- Indien de units voorzien zijn van een (uitwendige) staalconstructie dienen deze separaat aan "aarde" gelegd te worden. De aardleiding op de staalconstructie mag doorgekoppeld worden van unit naar unit.
- Alle wandcontactdozen dienen beveiligd te zijn door middel van een aardlekschakelaar.
- Voordat het bouwwerk aangesloten wordt op het elektriciteitsnet dient een test van de installatie uitgevoerd te worden door een erkend installateur (als bovengenoemd), om de juistheid van de installatie te borgen. Een en ander bijvoorbeeld door zogenaamd "Meggeren" uit te voeren. Een testrapport dient afgegeven te worden aan de goedkeurende afdeling van het bedrijf.

2.6.4 Eisen verwarmingselementen

In tijdelijke bouwwerken hebben elektrische oliegevulde radiatorapparaten, een combinatie-airco/verwarming of een gekeurde CV-installatie om veiligheidsredenen de voorkeur. Alleen thermisch geregelde elementen mogen worden gebruikt.

Bij gebruik van gasverwarmingsapparaten of elektrische verwarmingsapparaten met een gloeielement dient onder een hoek van 45° boven het apparaat een metalen geperforeerde afdekplaat te worden gemonteerd. De apparaten dienen stevig op de wand of de vloer gemonteerd te zijn. Het is verboden de apparaten af te dekken. Het is dan ook verboden kleding en dergelijke op de elementen te leggen. Aanbevolen wordt dit duidelijk aan te geven.

2.6.5 Gas- of olie gestookte installaties

Gas- of olie gestookte installaties dienen te voldoen aan voorschrift 18 van de PGS 29. Aan de stookinstallatie en het bijbehorende afvoersysteem voor verbrandingsgassen moet regelmatig onderhoud worden verricht. Daarbij kan gebruik worden gemaakt van de gebruiks- en onderhoudsdocumenten van de leverancier van de installatie. De onderhoudsbeurten moeten schriftelijk worden vastgelegd. Daarnaast moet er voor worden gezorgd dat de brandstoftoevoerleiding niet onder het bouwwerk doorloopt.

Bij zeer grote tijdelijke bouwwerken kan het zijn dat de centrale verwarmingsinstallatie vanwege het opgestelde vermogen in een apart brandcompartiment moet worden geplaatst.

2.6.6 Aanleg en eisen tijdelijke drinkwatervoorziening

Tijdelijke drinkwatervoorzieningen moeten voldoen aan de eisen van AVWI 1987, NEN 1006 en de VEWIN werkbladen.

Waar de waterleiding in het bouwwerk binnenkomt, dient de hoofdafsluiter te zitten, gevolgd door een keerklep.

Voor de drinkwaterinstallatie geldt in sommige gevallen een meldingsplicht vereist aan het desbetreffende Waterbedrijf. Hiertoe dient van de gehele drinkwaterinstallatie een tekening volgens de aansluitvoorwaarden van het Waterbedrijf (zie

artikel 4.2 van de aansluitvoorwaarden) ter informatie overhandigd te worden.

NOOT: Het Waterbedrijf Evides heeft op grond van artikel 3, lid 5, van de Algemene voorschriften voor leidingwaterinstallaties (AVWI) beslist, dat bij nieuwbouw, uitbreiding en vervanging van drinkwaterinstallaties op de industrieterreinen Botlek, Europoort, Maasvlakte en het gebied dat wordt begrensd door de Botlekweg, Oude Maas en het Beneluxtunneltracé, de terreinleidingen uitgevoerd moeten worden in niet-permeabele buizen.

In de bodem mag niet toegepast worden: PE buis, vanwege de permeabele eigenschap. Toegepast mag worden: koper, GRE, koolstofstaal met inwendige cementering, PE buis met aluminium inlage. Daarnaast mag PVC toegepast worden, mits de resultaten van de bodemonderzoeken (zie NEN 1006) dit toestaan.

2.6.7 Toiletten en aansluiting op riolering

Alle afvoeren van afvalwater dienen aangesloten te worden op het rioleringsstelsel van het bedrijf of een mobiele septic tank. Er mag niet direct geloosd worden op het oppervlaktewater of in de bodem.

2.6.8 Brandmeld- en ontruimingsalarminstallaties

Aanwezigheidseisen brandmeldinstallaties in de vluchtroutes en ruimten aan doodlopend eind:

	1-laagse bouw		meerlaagse bouw	
	0 – 500 m ²	> 500 m ²	0 - 500 m ²	> 500 m ²
rookmelders ⁽¹⁾	geen eis, wel advies	-	vereist	-
bmi/oai ⁽²⁾	-	vereist	-	vereist

⁽¹⁾ Rookmelders: bekabelde, gekoppelde rookmelders op 230V met back-upbatterij (NEN 2555 + regeling Bouwbesluit), de zogenaamde 'huisinstallatie voor nieuwbouwwoningen'. Projectering van de rookmelders in alle vluchtwegen en alle ruimtes die aan een doodlopende verkeersruimte grenzen.

⁽²⁾ Bmi/oai: automatische brandmeld- en ontruimingsalarminstallatie met automatische én handmelders met luid alarm type B zonder doormelding volgens NEN 2535 en NEN 2575. Projectering van de automatische melders (rookmelders) in alle vluchtwegen en alle ruimtes die aan een doodlopende verkeersruimte grenzen. Projectering handmelders bij elke brandslanghaspel.

2.6.9 Terrein alarmering

De terrein alarmering dient in het tijdelijk bouwwerk hoorbaar te zijn. De hoorbaarheid dient in de testprocedure te worden opgenomen.

Het aanbrengen van een windvaan is aanbevelenswaardig in situaties waar sprake kan zijn van een toxisch scenario.

2.6.10 Blusmiddelen - algemeen

- Blusmiddelen moeten altijd gebruiksgereed zijn en van een goedgekeurd type. De blusmiddelen moeten gekeurd worden door een erkend REOB controlebedrijf en voorzien zijn van een genormeerd label (NEN 2559) waarop de datum van de laatste controle staat.

Brandblusapparaten dienen 1 x per 2 jaar gekeurd te worden, brandslanghaspels 1 x per jaar. Het verdient de aanbeveling alle apparaten jaarlijks in één keer te laten controleren, samen met alle apparaten in de permanente bouwwerken.

beeldmerk bedrijf																				
☐ NEN 2559				☐ NEN 2659				☐ NEN-EN 671/3				☐ NEN 1594								
jaarlijks onderhoud																				
☐ hervuld				onderhoud uitgevoerd:																
☐ niet gebruiksklaar				J	F	M	A	M	J	J	A	S	O	N	D					
☐ onderhouden				05	06	07	08	09	10	11	12	13	14	15	16					
				eerstvolgend onderhoud uitvoeren:																
1	2	3	4	5	6	7	8	9	J	F	M	A	M	J	J	A	S	O	N	D
10	20	30	40	50	60	70	80	90	06	07	08	09	10	11	12	13	14	15	16	17
100	200	300	400																	

- De blusmiddelen moeten te allen tijde vrij van obstakels en goed zichtbaar zijn opgehangen waarbij zij zelf geen obstakel mogen vormen in de vluchtroute.
- In bouwwerken met een oppervlakte van 25 m² of minder waarin uitsluitend ruimten zijn ten behoeve van was- of toilet voorzieningen, hoeven geen blusmiddel te worden opgesteld.

2.6.11 Brandkranen (hydranten)

Binnen 40 meter van de toegang van elk tijdelijk bouwwerk dient een hydrant voor bluswater te zijn aangebracht met een capaciteit van 90 m³/uur.

2.6.12 Brandblusapparaten

- In ieder bouwwerk vanaf 5 m² dient er tenminste per verdieping minimaal één brandblusapparaat met een inhoud van minimaal 6 kg poeder (of gelijkwaardig) aanwezig zijn. Deze blussers moeten aan de wand gemonteerd zijn, direct nabij de uitgang(en).
- Per 50 m² of een deel daarvan dient één brandblusapparaat aanwezig te zijn. Brandblusapparaten moeten gelijkmatig over de oppervlakte worden verdeeld, beginnend bij de toegangen en nooduitgangen.
- Indien de Arboret brandblusapparaten voorschrijft, moeten deze voldoen aan de NEN norm 2559
- Boven de 500 m² hoeft geen brandblusapparaat geplaatst te worden, maar moet het bouwwerk zijn voorzien van goedgekeurde slanghaspels.

2.6.13 Slanghaspels

- In ieder bouwwerk vanaf 500 m² dient er tenminste per verdieping minimaal één direct op de (drink)waterleiding aangesloten brandslanghaspel te zijn, conform de NEN EN 671-1 norm. De lengte van de slang mag maximaal 30 meter bedragen. Het aantal haspels wordt bepaald door de indeling van het bouwwerk, omdat met de slang iedere plaats in het bouwwerk moet kunnen worden bereikt. Van de totaalafstand mag de worplengte in mindering worden gebracht.
- De projectie van slanghaspels dient zó te zijn dat bij gebruik van de haspel deze niet door brand- of rookwerende deuren getrokken hoeft te worden.
- Indien zich in een bouwwerk één of meer slanghaspels bevinden, mag daarmee het aantal brandblusapparaten voor iedere slanghaspel met drie worden verminderd tot een minimum van 1 per verdieping.

2.7 Voorschriften inzake het gebruik van bouwwerken, open erven en terreinen, zie ook hfdstk 7 Bouwbesluit

2.7.1 Opslag gevaarlijke stoffen

Voor opslag van chemicaliën en brandbare stoffen wordt verwezen naar de specifieke eisen rondom vloeistofdichtheid, vloeistofopvang, blusmiddelen, bluswateropvang, maximale afmetingen etc, zoals omschreven in PGS-15.

Zowel de aanbevelingen ten aanzien van brandwerendheid als van vluchtwegen kan, in overleg met Stadsontwikkeling en Veiligheidsregio Rotterdam-Rijnmond, worden afgeweken indien het soort bouwwerk daartoe aanleiding geeft (bijvoorbeeld kantinetenten). Uiteraard dient wel een gelijkwaardig veiligheidsniveau te worden bereikt. Dit geldt ook voor ruimten welke gebruikt worden voor opslag van nagenoeg onbrandbare materialen, waarbij geen ontstekingsbron aanwezig is.

2.7.2 Open vuur of heet-werkvergunning

Wanneer in een tijdelijk bouwwerk een werkplaats is gecreëerd en men wil in deze werkplaats gebruik maken van open vuur, dan moet dit worden gemeld bij de daarvoor aangewezen bedrijfsfunctionaris. Deze zal eventueel daarvoor een (heet werk)vergunning afgeven.

2.7.3 Vuilcontainers, opslag allerlei materialen

Vuilcontainers en opslag van allerlei materialen mogen niet leiden tot het wegwaaien van afval of verpakkingsmateriaal, dit i.v.m. het risico op brand wanneer dit in warme installaties terecht zou komen. Heel formeel is een opstelplaats met vuilcontainers bouwvergunningplichtig omdat het objecten betreft die bedoeld zijn om ter plekke te functioneren.

2.8 Bouw- en sloopwerkzaamheden, zie ook hoofdstuk 8 van het Bouwbesluit

De meeste bouw- en sloopwerkzaamheden voor tijdelijke bouwwerken zullen zich ergens op het terrein afspelen en nauwelijks op of nabij de openbare weg. In de gevallen dat dit toch nodig is en er hinder of gevaar voor de omgeving optreedt dient u de regelgeving van hoofdstuk 8 van het Bouwbesluit nauwgezet te volgen.

Omgevingsveiligheid wordt de komende jaren een punt van aandacht voor bevoegd gezag. U dient te allen tijde een omgevingsveiligheidsplan paraat te hebben als u werkzaamheden in, op of nabij de openbare ruimte uitvoert. Houdt u er rekening mee dat werktijden, geluidsniveau's, stof en trillingen tegenwoordig in hoofdstuk 8 van het Bouwbesluit worden geregeld.

De reikwijdte van een omgevingsveiligheidsplan kan zich uitstrekken tot op uw terrein zelf. Reguliere medewerkers dienen immers beschermd te worden tegen de werkzaamheden door aannemers en vice versa. En wat te denken van hijswerkzaamheden over of nabij werkende installaties? Op basis daarvan kan eveneens een omgevingsveiligheidsplan worden geëist door bevoegd gezag.

3 Bedrijfsfestiviteiten

Definitie Bedrijfsfestiviteiten

Onder Bedrijfsfestiviteiten wordt verstaan tijdelijke feesten/evenementen zowel klein- als grootschalig met een maximale duur van 31 dagen, die binnen de erfscheiding op het eigen terrein plaatsvinden en een besloten karakter hebben. Het besloten karakter bestaat uit het feit dat er geen openbare kaartverkoop plaatsvindt of aan vooraf gaat en dat de bedrijfsfestiviteit slechts toegankelijk is voor genodigden, het eigen personeel (en hun familie).

Algemeen

Wanneer een Bedrijfsfestiviteit in een tijdelijk bouwwerk plaatsvindt (dat geldt overigens ook voor een bestaand bouwwerk) en er meer dan 50 personen gelijktijdig aanwezig zullen zijn, dan dient er op basis van het Bouwbesluit 2012 een gebruiksmelding ingediend te worden bij het omgevingsloket (www.omgevingsloket.nl).

Algemene technische voorwaarden

Van een tent dient een berekening overlegd te worden waaruit blijkt dat deze voldoet aan de NEN-EN 1990 Grondslagen van het constructief ontwerp, in combinatie met NEN-EN 13782 Temporary structures – Tents – Safety, zodat het volgende vastgesteld kan worden:

- hoeveel ballast en op welke posities deze noodzakelijk is (zie opmerking hieronder);
- of er voldoende windverband aanwezig is (waarbij de wartels en harpjes dubbel gezekeerd dienen te zijn);
- vóór welke windkracht/windsnelheden het organiserende bedrijf de tent moet ontruimen.

Opm.: Het gebruik van grondankers is bij het aanbrengen/berekenen van ballast niet toegestaan. Delen van de vloer mogen alleen als ballast meegerekend worden indien de kolommen vast verbonden zijn met deze vloer. De ballast moet op of aan de posities als opgegeven door de fabrikant/constructeur van de tent verankerd zijn.

Voor de groep kramen, podia en tribunes zijn geen normen voorhanden. Er kan gebruik worden gemaakt van de twee hoofdnormen NEN-EN 1990 “Grondslagen van het constructief ontwerp” en NEN-EN 1991-1-4 “Algemene belastingen – Windbelasting”.

Brandpreventie

Tenten en dergelijke constructies, dienen minimaal op een afstand van 10 meter van bouwwerken of andere obstakels geplaatst te worden ter voorkoming van brandoverslag.

Voor de inrichtingseisen van de tent (separatiewanden, afgescheiden ruimten, vluchtwegen, noodverlichting, brandblussers, etc.) gelden dezelfde eisen als gesteld onder hoofdstukken 5 en 7 van deze richtlijn.

Kabels

Kabels e.d., die over de vloer lopen, moeten - om struikelen te voorkomen - worden vastgelegd en afgedekt.

Open vuur

Open vuur (zoals Barbecue) kan alleen incidenteel na toestemming van de brandweer/afdeling bouwtoezicht van Stadsontwikkeling (eventueel onder voorwaarden) toegestaan worden.

Tentboek

Conform NEN 8020-41 “Tenten” moet er een tentboek worden gemaakt, dat goedgekeurd dient te worden door het bevoegd gezag.

Tentdoek

Tentdoek dient vlamdovend te zijn (*volgens ISO-norm Din 4102B1 en met certificaat*). Dit dient in het doek zichtbaar te zijn.

Veiligheidsplan

Er dient een veiligheidsplan voor de gehele bedrijfsfestiviteit aanwezig te zijn waarin onder andere bovenstaande bevindingen vermeld staan. Daarbij kan gebruik worden gemaakt van de 'Checklist handover tijdelijke bouwwerken' (bijlage).

DEEL 3 – SLOT EN BIJLAGEN

1 Conclusie

Met deze uitgave beoogt Deltalinqs eenduidige en praktische aanbevelingen te geven voor vergunningen, constructie, plaatsing, inrichting en gebruik van tijdelijke bouwwerken. Uniformiteit in voorschriften en regels op de diverse bedrijfsterreinen kunnen bijdragen aan de algemene bedrijfsveiligheid en zeker ook aan de veiligheid van de gebruikers van de bouwwerken.

2 Redactiecommissie

Het actualiseren van deze aanbevelingen is in goed (elektronisch) overleg tot stand gekomen met medewerking van diverse leden uit de achterban bestaande uit vertegenwoordigers van assetowners, ketenleveranciers en een vergunningadviesbureau.

Er is overleg gevoerd met bevoegd gezag, niet om goedkeuring te krijgen maar wel om de regels zoals in deze uitgave opgesteld te toetsen.

3 Geraadpleegde Literatuur

- Bouwbesluit 2012
- Bestemmingsplannen Rotterdams Havengebied
- NEN-normen, voor zover van toepassing
- Diverse bedrijfsvoorschriften

Bijlage 1 - Checklist handover tijdelijke bouwwerken

Deze checklist is onderdeel van Deltalinqs Richtlijnen Tijdelijke Bouwwerken (versie februari 2021)

Locatie bouwwerk :

Gebruiksdoel :

Datum ingebruikname :

Datum verwijdering :

Overdrachtsdatum :

Uitvoeringsverantwoordelijke :

Overdracht aan :

Akkoord conform het gestelde in Deltalinqs Richtlijnen Tijdelijke Bouwwerken

**NOG
ACTUALISEREN**

Onderwerp	n.v.t.	Paraaf
Meldingen/Vergunningen (paragraaf 2.2)		
Afstanden tot overige objecten (paragraaf 4.1)		
Compartimentering / brandwerendheid (paragraaf 4.2)		
Vluchtwegen en alarmering (hoofdstuk 5)		
Fundering en onderlinge verankering units (hoofdstuk 6)		
Brandblusmiddelen (hoofdstuk 7)		
Elektrische voorziening (paragraaf 8.1 t/m 8.4); Gas-/oliegestookte installatie (paragraaf 8.5);		
Drinkwater voorziening (paragraaf 8.6)		
Riolering aansluitingen (paragraaf 8.7)		
Rookruimte (paragraaf 10.2)		

Het tijdelijk bouwwerk is hierbij zonder verder voorbehoud goedgekeurd voor gebruik en overgedragen aan de bovengenoemde functionaris.

Een kopie van dit document te sturen aan de (aan te geven door bedrijf).

Uitgaven Deltalinqs Veiligheid & Security		Deltalinqs, 20 april 2022
	Beheerder: FK	Bladnummer 40 van 41

Bijlage 2 – Overzicht scherfwerende folies

Deze folies zijn eerder geaccepteerd door bevoegd gezag ten aanzien van de eisen in het bestemmingsplan met betrekking tot de scherfwerendheid van ramen in (beperkt) kwetsbare objecten als kantoren, etc.

Dit is geen limitatieve lijst, wij nodigen producenten, wederverkopers en adviseurs van harte uit deze lijst verder aan te vullen.

**NOG
ACTUALISEREN**